

Салқин саҳарларда, бодом гулда
Бинафа лабида, ерларда баҳор...

Мен денгизининг лабида турдим,
Денгиз бўлиб чайқалди юрак...

Каҳратонда ерга тўшаландга ўқиб,
Менинг кўнглини тусаб қолар бинафа...

Устозинг ушбу сатрларини ўқиб,
Бир воеке ёдимга тушди. Хар ийли
эрта баҳорда муҳлислардан бир
мўйсафид киши икки бойламча
бинафашни тўғри таҳририята, яъни
ишконамига олиб келар эди: «Мен
гулни атайлаб сизлар учун кирлардан
териб келдим. Бирини азиз Зулфия
опамига тадқим этдим, бирни эса
сизга». Ва мъъжигина баҳор элчиси
бўлмиш — бинафша Опанинг иш
столлари устида узоқ муддатгача
сўймай, савлат тўйиб турарди. Мен бу
нотаниш оддий инсоннинг шеръиага
бўлган улкан муҳаббати, ижодкорга
чексиз хурматни хис этиб, хайратга
тушадим. Зулфия опанинг корлар
тагидан бош кўттарган бинафшага
нечун шу кадар меҳр кўйиб шевълар
биттанини ўйлардим. Кор — изтироф,
хижронларда ҳам ҳамиша тетик,
бардам, букилмас, сўймас бинафша
— темир иродали лирик қаҳрамон
бўлиб кўз олдимга келавердари...

Ха, замин юзидан ҳали кумуш
нурлар кўймаган, оқ яшил майсалар
қирор остидан мўралаб, салқин
шабада жоннингизга роҳат багишлаган
кезларда навбахорнинг биринчи
кунига элизак — ширия Зулфияномим
дунёга келгандар. Яна юртимизга
баҳор ташири буюрди. Бодом ва
ўрниклар гуллаб, «ок алана»си билан
тонгларни ёртимокда. Зулфия опанинг
руҳлари, яни шевълари оқ алнага,
шарқираган шаршага, тоза, бегубор
нағасга, севгидай ол полагозара
айланниб, яна қалбимизга, онгимизга
кириб келди. Биз Зулфияниг теран
сўзлари билан, чарос ва мөрхебон
кузларининг жозигаси билан,
фариштали гўзлар чехраси билан,
кундуз қошлари, сарвдек барваста
бўй-бастлар-ю мағрур ва вазимин
сийратлар билан яна учрашгандек
хис этмоқдамиз ўзимизни, яна
«Ассалом, Устоз», деб таъзим
киломкадими.

«Саксон ийл оловулаб сўнмаган
утман...». Ана шу саксон ийлилк
умринг кок ярмида биз Зулфия опа
билан илк маротаба дийор куришик,
«ловуллаб» туғилган шевъларидан
баҳраманд бўлдик, маслаҳат ва
үйтларидан маънан озиқ олдик.

«ЎЗБЕКНИНГ ЗУЛФИЯСИМАН...»

Унинг сатҳи мовий, тинч
кўринса-да, тубида ҳаёт
кайнар эди. Бу ҳаёт
сатрларга, яни

Баҳорга бурканган сен сезан эла
Ўзбекинг инграб, жушики, забардаси,
Ўзмаган экансан, жонин, сен ҳаёт,
Мен ҳали сенесиз олмадим нафас...

Шоирадаги бу дард изтиробни,
изтироб шевъни, шевъ Зулфияни,
Зулфия эса кувонн ва мангулини
яратди. Бирор сухбат ўтмаганини
Зулфия опа Ҳамид Олимжонни
айланган табарук хонадонларидан
барча шоғирдлари, яни муҳлислари
иътилишарди. «Аллим» деб
эъзозлаган ўғиллари Омонжон,
«Мунисам» деб эркалнган кизлари
Хулкаржон, дилгар келинлари
Риояхонлар сайд-ҳаракатлари ила
ташқил килинган байрам дастурхони
узгача кайфият, узгача файз
багишларди. Барчамиз яни
шевъларимизни ўқиб, худди шу ерда
кўридан ўтказардик. Шундай килиб
мушоира бошланарди ва бундан сунг
ҳам «Мушоира» давом этаваради:

Салқин саҳарларда гуллади ўрк,
Қайди деб Ҳамид, кани Зулфия?
Баҳор сабо берди: Шоирлар тирик,
Ўзбек ҳаёт экан, ҳаёт улар ҳам!

Зулфия опа ўз ижодий принциплари,
яъни услубларидан ҳеч қаҷон
чекинмадилар, ўзликдан узоқи чиқиб
кетмадилар. Манглайга тушган ой
нури рамзида мустакиллик бахтига
муяссис кексаликнинг хайратимуз
куончини англиши кийин эмасди.

Зулфия опа кенг куалами
ижодкор эдилар. «Саждагоҳин танҳо
Ватан», Она-ер ҳақида ёзилган,
«Юрагим якин кишилар»га баҳида
шевъи туркумлари, достонлари
халқимиз мәннавий ҳазинасидан
муносиб ўрин олган. «Аёл баҳтининг
лиммо-лим косаси насиб кильмаган»
блусса-да, бошқа томондан «Мен ўтган
умримга ачинмай қўйдим», чунки
иззатни ҳам қўйдим, дегланадиша
Зулфия опа мултак ҳак эдилар.

Шоира «Юртим ҳаритаси —
менинг юрагим», деб бекис ёзмаган
эди. Зулфия юраганинг ҳаритаси
дунё ҳаритасига тулаши ва унинг
хосиласи бўлиб машҳур «Мушоира»
дунёга келди. Опанинг шевълари
буғун барчамизнинг калибиздан
жой олган экан, «О эртам, энг гўзал
афсонам менинг» деб башорат қилган
шу ўртда яшяпмизми, демаким,
Зулфия ҳамиша биз билан ёнма-
ёндир.

Эзозлар, ардоқлар учун ташаккур,
Асли сиз оғифим, мен зиёнизман.
Тонгларингиз кулсан, дориломон, хур,
Бахтиш шул — ўзбекинг Зулфиясман.

Бу тарихий, энг сунғиги шевъ
шоиранинг ўз умрига, ўз ижодига
берган яхиний бахси бўлди.

Хар ийли 1 март — биз учун
қўшалок байрам эди. Опанинг ранг-
бондан шевълари каби гул-гулзорга
олмаган бўлсалар. Ҳам устоз, ҳам
умр йўлдошининг ниҳоятда
эътиборли, меҳрибон, гамхўр,
хамфир, хамкор, садоқатли
фазилатларидан беҳад мамнун,
бахтишни ўтказардилар. Буни ҳам ўз
навбатида биз — шоирлар ҳаёт
тавқидлаб ўттардилар. Буни ҳам ўз
шоирларидан сабоклар каби қабул
килар эдик.

Буғун манглайимга ой нури тушди,
Ҳайратдан титради ажинлар узра...

Гулчехра ЖУРАЕВА

Икром ИСКАНДАР

ИIROKLARDA MILTIILLAR TUNNING ISIRFALARI

ЭНДИ ЭСА...

Кишининг илиқ ўртасида тасодифан гуллаган
бодом янглии юрагиминг шарорига таллининг
гулим, бодраб очилгандинг кўз ўнгимда, кўксимда,
мен ҳам тўйиқсиз шамол каби кириб бордим қалбинга.
Қаҳратонда, бир лаҳзади баҳорларни юшадик,
шу бар лаҳза умримизга етадиган жавиди
сараборларин. Зеро, лаҳза тезда ўти, тугади
тасодифин илиқликинга мувакқат бир мавриди.
Энди эса... Хотиралар аро тентиб кезганди,
теграмизда «Салом»дан ҳам қисқа, соювк «Хайр»лар
есар экан, илинамиз бир милитирок юланчга:
Тасодифдан урвангилар — тасодифий айрилар.

НЕЧУК НАЖИБ ТУН ЭДА — СОЧЛАРИНГ ШАЛОЛАСИ
каби қуёқ ва қора — теграмга куялганди,
тутганимди фалакни ишқининг оҳ-воласи,
юлдузлар ҳам яқиндай, қақиндай туюлганди.

Ёнимда зинг, жоним, чехранга балқирди ой,
ёритарди кўзинимни сим-сим оқсан шуъласи,
нигоҳимни оқизиб борар эди бир чирой,
бир сочранг тун ва тошқин севгининг ашуласи...

Энди эса... Сенингиз кезар эканман ҳар дам,
бул бўм-бўш кўчалларда нигоҳим сирғалди,
ой фаромуш ҳолимга мўралар узоқлардан,
йироқларда милитилар туннинг исиралари.

Маҳтал бўлган нигоҳлардай сориглашган
яфрогларки, фаслларга боғлиқ риши
узилиса ҳам куиларнинг шўху беҳис,
тунларнинг тунларидан осойиншта.

Жоним бекам, кўзларнинг кузакларда
барвларни «чирт» узган елдай қаҳримни,
ут оддирмай юрагимни — лағча чўгни
кул қимлоқи бўлган каби таҳқирлими?

(Кўй юрагим, ўксимаги, ўй юрагим
ўз багринга соғинчларни, ўртасида,
токи бордир зарбларнинг бино бўлган
олтиғ қаср шул кишиларнинг ўртасида.)

Гарчи дийдор улашгайсиз ошилларга,
нозларнинг акс этса-да қароғларда,
бекам, фақат сиз кўзларнинг олдидасиз
севиб қолган юраклардан юргонларда...

Маҳтал бўлган нигоҳлардай сориглашган
яфрогларки, фаслларга боғлиқ риши
узилиса ҳам куиларнинг шўху беҳис,
тунларнинг ўйни...

Гарчи ўлдим,
кўнглимини
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
шифтлаб
синганида чириклиар —
бир баҳт кўрдим жонимда,

Гарчи ўлдим,
тупроқка
коришлиқка шайландим —
мен им-яниш ўтларнинг
ўтишига айландим.

30 ЯНВАР
Кетиб борар
таланган,
бўм-бўш даҳротларнинг карвони...

Гарчи ўлдим,
тупроқ
коришлиқка шайландим —
мен им-яниш ўтларнинг
ўтишига айландим.

ХИРОНДА
ТУННИНГ
ИСИРГАЛАРИ

Абдулла
ИСКАНДАР

Гарчи ўлдим,
кўнглимини
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди юрагим...

Гарчи ўлдим,
нигоҳларим —
бўрой билан ўрадим —
япроқ каби йироқка
учиб кетди

